

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 103/21
U Luxembourggu 15. lipnja 2021.

Presuda u predmetu C-645/19
Facebook Ireland i dr.

Opća uredba o zaštiti podataka (GDPR): Sud pojašnjava uvjete izvršavanja ovlasti nacionalnih nadzornih tijela u pogledu prekogranične obrade podataka

Nacionalno nadzorno tijelo može pod određenim uvjetima izvršavati svoju ovlast obavještanja suda države članice o svakoj navodnoj povredi GDPR-a čak i ako nije vodeće nadzorno tijelo u pogledu te obrade

Predsjednik belgijske Komisije za zaštitu privatnosti (u daljnjem tekstu: KZP) podnio je protiv društava Facebook Ireland, Facebook Inc. i Facebook Belgium 11. rujna 2015. tužbu za propuštanje pred Niderlandstalige rechtbankom van eerste aanleg Brussel (Prvostupanjski sud na nizozemskom jeziku u Bruxellesu, Belgija), kojom se traži prestanak povreda zakonodavstva u području zaštite podataka koje je navodno počinio Facebook. Te su se povrede sastojale od prikupljanja i uporabe informacija o ponašanju belgijskih korisnika interneta, kako imatelja računala na Facebooku tako i osoba koje nisu korisnici Facebookovih usluga, putem različitih tehnologija kao što su kolačići, dodaci društvenoj mreži¹ ili pikseli.

Dana 16. veljače 2018. taj se sud proglasio nadležnim za odlučivanje o toj tužbi te je u pogledu merituma presudio da društvena mreža Facebook nije dovoljno obavijestila belgijske korisnike interneta o prikupljanju predmetnih informacija i njihovoj uporabi. Osim toga, pristanak korisnika interneta na prikupljanje i obradu navedenih informacija ocijenjen je nevaljanim.

Dana 2. ožujka 2018. Facebook Ireland, Facebook Inc. i Facebook Belgium protiv te presude uložili su žalbu Hofu van beroep te Brussel (Žalbeni sud u Bruxellesu, Belgija), sudu koji je u ovom predmetu uputio zahtjev za prethodnu odluku. Pred tim sudom tijelo za zaštitu podataka (Belgija) (TZP) djelovalo je kao pravni sljednik predsjednika KZP-a. Sud koji je uputio zahtjev proglasio se nadležnim isključivo za odlučivanje o žalbi koju je podnio Facebook Belgium.

Sud koji je uputio zahtjev iznio je dvojbe u pogledu utjecaja primjene „jedinstvenog mehanizma” predviđenog GDPR-om² na nadležnosti TZP-a te je, konkretnije, postavio pitanje može li TZP pokrenuti postupak protiv Facebooka Belgium u odnosu na činjenice nastale nakon stupanja na snagu GDPR-a, odnosno 25. svibnja 2018., s obzirom na to da je kao voditelj obrade predmetnih podataka utvrđen Facebook Ireland. Naime, od tog datuma i osobito na temelju primjene načela „jedinstvenog mehanizma” predviđenog GDPR-om, samo irski Povjerenik za zaštitu podataka nadležan je za podnošenje tužbe za propuštanje, pod nadzorom irskih sudova.

U svojoj presudi, o kojoj je odlučivao u velikom vijeću, Sud precizira ovlasti nacionalnih nadzornih tijela u okviru GDPR-a. On tako, među ostalim, presuđuje da na temelju te uredbe nadzorno tijelo države članice može pod određenim uvjetima izvršavati svoju ovlast obavještanja suda te države

¹ Primjerice gumbi „Sviđa mi se” ili „Podijeli”

² Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL 2016., L 119, str. 1. te ispravci SL 2018., L 127, str. 2. i SL 2021., L 74, str. 35.; u daljnjem tekstu: GDPR). Na temelju članka 56. stavka 1. GDPR-a: „Ne dovodeći u pitanje članak 55., nadzorno tijelo glavnog poslovnog nastana ili jedinog poslovnog nastana voditelja obrade ili izvršitelja obrade nadležno je djelovati kao vodeće nadzorno tijelo za prekograničnu obradu koju provodi taj voditelj obrade ili izvršitelj obrade u skladu s postupkom utvrđenim u članku 60.”

o svakoj navodnoj povredi GDPR-a i pokrenuti postupak u vezi s prekograničnom obradom podataka³, iako nije vodeće nadzorno tijelo u pogledu te obrade.

Ocjena Suda

Na prvom mjestu, Sud pojašnjava uvjete pod kojima nacionalno nadzorno tijelo koje nije vodeće nadzorno tijelo u pogledu prekogranične obrade mora izvršavati svoju ovlast obavještanja suda države članice o svakoj navodnoj povredi GDPR-a i, u slučaju potrebe, pokretanja sudskog postupka kako bi se osigurala primjena te uredbe. Tako, s jedne strane, GDPR mora tom nadzornom tijelu dodijeliti ovlast za donošenje odluke kojom se utvrđuje da se tom obradom krše pravila predviđena tom uredbom i, s druge strane, ta se ovlast mora izvršavati uz poštovanje postupaka suradnje i nadzora konzistentnosti predviđenih tom uredbom⁴.

Naime, GDPR u odnosu na prekogranične obrade predviđa „jedinstveni mehanizam“⁵ koji se temelji na podjeli nadležnosti između „vodećeg nadzornog tijela“ i drugih predmetnih nacionalnih nadzornih tijela. Taj mehanizam zahtijeva usku, lojalnu i djelotvornu suradnju između tih tijela, kako bi se osigurala dosljedna i ujednačena primjena pravila o zaštiti osobnih podataka te kako bi se očuvao njihov koristan učinak. GDPR u tom pogledu propisuje načelnu nadležnost vodećeg nadzornog tijela za donošenje odluke kojom se utvrđuje da se prekograničnom obradom krše pravila predviđena tom uredbom⁶, dok je nadležnost drugih nacionalnih nadzornih tijela za donošenje takve odluke, makar i privremeno, iznimka⁷. Međutim, vodeće nadzorno tijelo prilikom izvršavanja svojih nadležnosti ne može zanemariti potreban dijalog te lojalnu i djelotvornu suradnju s drugim predmetnim nadzornim tijelima. Posljedično tomu, u okviru te suradnje, vodeće nadzorno tijelo ne može zanemariti stajališta drugih predmetnih nadzornih tijela, a svaki relevantan i obrazložen prigovor koji jedno od tih tijela iznese rezultira, barem privremeno, blokiranjem donošenja nacrtu odluke vodećeg nadzornog tijela.

Sud nadalje pojašnjava da je okolnost da nadzorno tijelo države članice koje nije vodeće nadzorno tijelo kad je riječ o prekograničnoj obradi podataka može izvršavati ovlast obavještanja suda te države o svakoj navodnoj povredi GDPR-a i pokretanja sudskog postupka samo uz poštovanje pravila o podjeli nadležnosti za odlučivanje između vodećeg nadzornog tijela i drugih nadzornih tijela⁸ u skladu s člancima 7., 8. i 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, kojima se dotičnoj osobi jamči pravo na zaštitu njezinih osobnih podataka i pravo na djelotvoran pravni lijek.

Na drugom mjestu, Sud presuđuje da u slučaju prekogranične obrade podataka izvršavanje ovlasti nadzornog tijela države članice koje nije vodeće nadzorno tijelo da pokrene sudski postupak⁹ ne zahtijeva da voditelj ili izvršitelj prekogranične obrade osobnih podataka protiv kojeg je pokrenut taj postupak ima glavni poslovni nastan ili drugi poslovni nastan na području te države članice. Međutim, izvršavanje te ovlasti mora biti obuhvaćeno teritorijalnim područjem primjene GDPR-a¹⁰, što znači da voditelj ili izvršitelj prekogranične obrade ima poslovni nastan na području Unije.

Na trećem mjestu, Sud odlučuje da se u slučaju prekogranične obrade podataka ovlast nadzornog tijela države članice koje nije vodeće nadzorno tijelo da o svakoj navodnoj povredi GDPR-a obavijesti sud te države i, u slučaju potrebe, pokrene sudski postupak, može izvršavati kako u odnosu na glavni poslovni nastan voditelja obrade koji se nalazi u državi članici tog tijela tako i u odnosu na drugi poslovni nastan tog voditelja, pod uvjetom da se sudski postupak odnosi na obradu podataka izvršenu u okviru aktivnosti tog poslovnog nastana i da je navedeno tijelo nadležno za izvršavanje te ovlasti.

---

³ U smislu članka 4. točke 23. GDPR-a

⁴ Predviđenih člancima 56. i 60. GDPR-a

⁵ Članak 56. stavak 1. GDPR-a

⁶ Članak 60. stavak 7. GDPR-a

⁷ Članak 56. stavak 2. i članak 66. GDPR-a propisuju iznimke od načela nadležnosti za odlučivanje vodećeg nadzornog tijela.

⁸ Predviđenih člancima 55. i 56., u vezi s člankom 60. GDPR-a

⁹ Na temelju članka 58. stavka 5. GDPR-a

¹⁰ Članak 3. stavak 1. GDPR-a predviđa da se ta uredba primjenjuje na obradu osobnih podataka „u okviru aktivnosti poslovnog nastana voditelja obrade ili izvršitelja obrade u Uniji, neovisno o tome obavlja li se obrada u Uniji ili ne.“

Ipak, Sud ističe da izvršavanje te ovlasti podrazumijeva da je GDPR primjenjiv. U predmetnom slučaju, s obzirom na to da su aktivnosti poslovnog nastana grupe Facebook u Belgiji neodvojivo povezane s obradom osobnih podataka o kojoj je riječ u glavnom postupku, za koju je na području Unije odgovoran Facebook Ireland, ta se obrada izvršava „u okviru aktivnosti poslovnog nastana voditelja obrade” i stoga je doista obuhvaćena područjem primjene GDPR-a.

Na četvrtom mjestu, Sud presuđuje da, kad je nadzorno tijelo države članice koje nije „vodeće nadzorno tijelo” pokrenulo sudski postupak u pogledu prekogranične obrade osobnih podataka prije datuma stupanja na snagu GDPR-a, navedeni postupak može se, u skladu s pravom Unije, nastaviti na temelju odredbi Direktive o zaštiti podataka¹¹, koja se i dalje primjenjuje u pogledu povreda u njoj predviđenih pravila počinjenih do datuma kad je ta direktiva stavljena izvan snage. Nadalje, navedeni postupak to tijelo može pokrenuti za povrede počinjene nakon stupanja na snagu GDPR-a, pod uvjetom da se radi o jednoj od situacija u kojima ta uredba iznimno dodjeljuje tom tijelu nadležnost za donošenje odluke kojom se utvrđuje da se predmetnom obradom podataka povređuju pravila iz te uredbe te uz poštovanje u njoj predviđenih postupaka suradnje i nadzora konzistentnosti.

Na petom mjestu, Sud priznaje izravan učinak odredbe GDPR-a na temelju koje svaka država članica zakonom propisuje da je njezino nadzorno tijelo ovlašteno obavijestiti sudove o svakoj povredi te uredbe i, u slučaju potrebe, pokrenuti sudski postupak. Posljedično tomu, takvo tijelo može se pozvati na tu odredbu kako bi pokrenulo ili nastavilo postupak protiv pojedinaca, čak i ako navedena odredba nije posebno provedena u zakonodavstvu predmetne države članice.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

---

¹¹ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL 1995., L 281, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 7., str. 88.)